

RIJEČ GLAVNOGA TAJNIKA HAZU

Štovani uzvanici!

Ponajprije, želio bih zahvaliti Razredu za filološke znanosti, upravo njegovu Odboru za leksikografiju, što je u okviru djelatnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organiziran ovaj znanstveni skup. Izrazio bih također svoje veliko zadovoljstvo na odabiru glavne teme, tj. da se na Akademije dostojnoj razini iznesu problemi jednojezičnih hrvatskih rječnika. Tu je toliko posla da jednostavno ne znamo čega bismo se prije prihvatili. Ne zato što hrvatski jezikoslovci ne bi znali problem, nego zato što nam je mnogo neobavljena posla ostalo otprije kad smo, pod većim ili manjim pritiskom politike, bili, da se figurativno izrazim, u neku ruku ilegalci u vlastitom jeziku. Da smo i tada znali što treba raditi, pa i u krugu ove Akademije, svjedoče mnoge rasprave otisnute u našim časopisima posljednjih godina, kao i izdavanje dvanaest svezaka Benešićeva *Rječnika hrvatskoga književnoga jezika* te šest svezaka *Rječnika hrvatskoga kajkavskoga književnoga jezika*, uz *Rječnik botaničkoga nazivlja*, uz tri opsežne knjige gramatike suvremenoga jezika, uz istraživanje hrvatskih dijalekata i jezične povijesti, etimologije i onomastike. Ne može se ipak poreći da je u hrvatskom jezikoslovlju ostalo još toliko posla koliko ni izreći ne možemo. Svjedoči o tome, između ostaloga, i tako velik popis tema prijavljenih za ovaj znanstveni skup. Gotovo svaka od njih mogla bi se uobličiti u jedan novi rječnik. Uvjeren sam da taj napor, znanstveni i ljudski, mogu učiniti hrvatski jezikoslovci.

Druga je pak stvar koliko smo organizirani za takve pothvate. Ako bi, naime, na ovome skupu iznesen opravdan popis potreba za rječnicima hrvatskoga jezika, i jednosveščanih i višesveščanih, i općejezičnih i posebnih (npr. sinonimnih, homonimnih, frazeoloških, terminoloških, srokovnih, pravopisnih, akcentoloških, etimoloških, onomastičkih, dijalekatnih i drugih), bio vapaj da se krene u doglednu realizaciju bar onih najpotrebnijih, onda bi jednako tako ovo bila zlatna prilika da se čuje glas Akademije kako joj je prijeko porebna društvena pomoć da u svome okrilju organizira Institut za hrvatski jezik. Došlo je, čini se, vrijeme kad moramo i glasno ovdje ponoviti taj zahtjev, kako bismo mogli uspješno zaokružiti dosadašnja nastojanja mnogih članova Akademije, osobito članova Razreda za filološke znanosti, i tako na najprimjereniji način poduprijeti izvršavanje nacionalnih zadataka i potreba u oblasti jezične kulture. Udruženim snagama znanstvenika i državnom potporom mogli bismo doći do jezikoslovnih djela, pa i leksikografskih, koja bi vrlo uspješno

neprestance popunjavala mjesta na stolovima svih ljudi od pera i svih zaljubljenika riječi. Konačno, bio bi to naš dug i višestoljetnoj hrvatskoj leksikografskoj tradiciji, tako bogatoj rječnicima različitih namjena. I Akademijinoj tradiciji također.

Milan Moguš